

LAPAS

Latvijas Platforma
attīstības sadarbībai

Kā stiprināt sabiedrības noturību?

Inese Vaivare

01.12.2023.

LPA un LAPAS
vasaras
nometne
(2022)

LAPAS diskusija
par macībām pēc
24.02.2022.
(2023)

LAPAS galda scenāriju izspēle Latvijas Lauku
forumā (2023)

LAPAS, ViA un LNB par bibliotēku
lomu sociālajā noturībā
(2022)

LAPAS starptautiskās mācības par
noturību ar RedR UK (2023)

LAPAS galda scenāriju izspēle ar VUGD
(2023)

LPA un LAPAS mācības NVO līderiem ar VUGD, NBS, ZS un
citām organizācijām (2023, 2024)

Krīžu veidi: sistēmiskais līmenis

- **Cēloņu perspektīva:** vides (zemestrīces, plūdi, taifūni, u.tml.), ekonomikas (banku krīze, ienākumu nevienlīdzība u.tml.), sociālā (tiesību pārkāpumi, etniskās grupas u.tml.).
- **Ietekmes perspektīva:** migrācija, pārtikas drošība, veselība u.tml.
- Krīžu cēloņi, ietekme un novēršana ir kompleksi un savstarpēji **saistīti/atkarīgi** jautājumi
- Izaicinājums - **ilgstoši nerisinātas krīzes, polikrīzes**, nepieciešamība paradigmas maiņai
- **Indivīda un kopienas perspektīva-** redzēt globāli/stratēģiski, rīkoties lokāli

Krīzes realitātes saprašana

- Cik īslaicīga un lokāla ir krīze?
- Cik pieejami ir resursi un dienesti?
- Kādas ir rīcības prioritātes?

Noturība

Elastīga piemērošanās, noturēšanās, atkopšanās, *attīstība*

Līmeņi - no valsts līdz indivīdam

Kopienas līmenis - ģeogrāfiskā lokācija un pieejamo resursu daudzveidība

- Riski ir mainīgi, bet sekas ir līdzīgas - nav elektrības, nav sakaru, nav ūdens u.tml.
- Miera uzturēšanas misijas un bruņotie spēki nevarēs aizsargāt visus

Sabiedrības loma

Krīžu cēloņu novēršana: prevencija

- Līdzsvarota attīstība
- Tiesiskums un līdztiesība
- Demokrātijas principi
- Atklāta un godīga pārvaldība
- Pieejama kvalitatīva veselība
- Dezinformācijas mazināšana u.tml.

NVO rīcību iespējas prevencijai

Sabiedrības izglītošana

Sabiedrības saliedēšana

Starpsektoru sadarbība

Kognitīvā noturība

Visaptveroša valsts aizsardzība

Agrīnā brīdināšana

NVO rīcību iespējas krīzēs

Apziņošana

Valsts nepārtrauktības nodrošināšana

Resursu koordinēšana un piesaiste

Jūtīgo grupu atbalsts

Kara noziegumu dokumentēšana

Pretošanās atbalsts

Esošās Latvijas pieredzes

- Palīdzība ugunsgrēkos
- Pazudušo meklēšana
- Naftas noplūdes ietekmes mazināšana
- Cietušo transportēšana
- Resursu piesaiste krīzes situācijām
- Apgāde ar resursiem un to koordinēšana
- Diasporas loma

Biedrība “Tavi draugi” un partneri

Biedrība “Gribu palīdzēt bēgļiem” ar partneriem un atbalstītājiem

Domāšanas maiņa no konkurences un kritikas uz sadarbību

- **Izpratne**, ka noturība veidojās no prakses un ikdienā.
- Pilsoniskā pienākuma, atbildības un rīcību **treniņš**.
- NVO ieguldījuma **atzīšana un iespēju došana**
- Sektoru **sadarbība** nevis šaurs pienākumu sadalījums
- Ilgtspējīga **finansējuma** politika
- **Praktisks atbalsts**

Paldies!

www.lapas.lv

